

Malax kommuns koncerndirektiv

Innehåll

Malax kommuns koncerndirektiv.....	1
1. Koncerndirektivets syfte och mål.....	3
2. Koncerndirektivets tillämpningsområde och bindande verkan.....	3
3. God förvaltningssed och ledning i koncernen samt ägarpolitiska riktlinjer	4
4. Behandling och godkännande av koncerndirektivet.....	4
5. Styrning och ledning av kommunkoncernen.....	4
6. Sammanslutningarnas styrelser sammansättning och förordnande.....	5
7. Sammanslutningarnas informationsskyldighet och ägarnas förhandsuppfattning	6
7.1. Bolagets arbetsgivarorganisering och pensionssystem	7
7.2. Verkställande direktör	8
8. Måluppställning samt planering av ekonomin och koncernrapportering.....	8
8.1. Måluppställning.....	8
8.2. Planering av förvaltning och ekonomi	8
8.3. Rapportering	9
8.4. Finansiering.....	10
9. Samarbete och centraliserade koncernfunktioner	10
10. Upphandlingar	10
11. Mål beträffande samhällsansvaret samt mål för hållbar utveckling.....	11
12. Revision och rätt till upplysningar	11
13. Intern kontroll och riskhantering	12
14. Beredskap inför störningar och undantagsförhållanden.....	12
15. Kommunikation och information samt de förtroendevaldas rätt till upplysningar.....	13
16. Sammanfattning	14
Bilagor	15

1. Koncerndirektivets syfte och mål

En strategisk koncernledning kräver tydliga mål för ägandet: vad ägs, vilket mervärde eftersträvas med ägandet, hur följs resultatet av ägandet upp? Genom ägarstyrningen ska kommunen se till att kommunkoncernens fördel som helhet beaktas i verksamheten i kommunens dottersammanslutningar. Fullmäktige beslutar om de ägarpolitiska principerna och godkänner koncerndirektivet.

Utgångspunkten för Malax kommuns koncerndirektiv är kommunens strategi, där de långsiktiga målen, även för ägarstyrningen, igår. I budgeten fattas det beslut om de kortsiktiga målen för kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi, genom vilka kommunstrategin genomförs. Det kan även finnas program i vilka ingår åtgärder för att förverkliga kommunstrategin, t.ex. bostadspolitiskt program, som även utgör del av ägarstyrning.

Genom koncerndirektivet ges de behövliga bestämmelser som definieras i 47 § i kommunallagen till kommunens dottersammanslutningar samt definieras ägarstyrningens åtgärder, genom vilka kommunen som ägare eller medlem medverkar i förvaltningen och verksamheten i sammanslutningen.

I 6 § i kommunallagen (410/2015) definieras en kommunkoncern. Med koncerndirektivet strävar kommunen efter att förenhetliga styrningen i kommunkoncernens dottersammanslutningar, öka verksamhetens transparens, förbättra kvaliteten på de uppgifter som fås om kommunens dottersammanslutningar och effektivisera det ömsesidiga informationsflödet.

Syftet med koncerndirektivet är att stödja förutsättningarna för ledandet av kommunkoncernen och ägarstyrningen så att koncernen kan ledas och styras med enhetliga direktiv.

2. Koncerndirektivets tillämpningsområde och bindande verkan

Koncerndirektivet tillämpas på Malax kommun och dess dottersammanslutningar (kommunen är majoritetsägare). I ägarstyrningen av intressesamfund, där ägarandelen understiger 50 % och samkommuner följs koncerndirektivet i tillämpliga delar.

Företrädare för Malax kommun ska se till att ärenden som är betydande från kommunkoncernens synpunkt ges koncernledningen för kännedom (malax@malax.fi).

Koncerndirektivet iakttas i de dottersammanslutningar som hör till kommunkoncernen, om inte något annat följer av lagstiftningen, bolagsordningen eller aktieägaravtalet gällande dem.

Då enskilda direktiv som baserar sig på koncerndirektivet står i strid med de tillämpliga bestämmelserna om sammanslutningen, såsom med sammanslutnings- eller

bokföringslagstiftningen eller annan tillämplig lagstiftning, iakttas den gällande tillämpliga lagstiftningen. Sammanslutningens ledning ska skriftligen meddela Malax kommuns koncernförvaltnings ägarstyrning om motstridigheten.

Kommunen tar i sin ägarstyrning i beaktande principerna för ett jämlikt bemötande av ägarna av sammanslutningar som ingår i den lagstiftning som gäller sammanslutningen. Till de delar koncerndirektivet står i strid med lagstiftningens bestämmelser och principer om likabehandling och borgenärsskydd, binder koncerndirektivet inte dottersammanslutningen.

Koncerndirektivet ändrar inte den rättsliga ställningen eller ansvaret för dottersammanslutningarnas ledning.

3. God förvaltningssed och ledning i koncernen samt ägarpolitiska riktlinjer

Dottersammanslutningarna, och i tillämpliga delar även andra koncernsammanslutningar, binds förutom av koncerndirektivet även av god förvaltningssed och ledning. De ledamöter som har valts till koncernsammanslutningarnas styrelser ska sätta sig in i alla de anvisningar och riktlinjer som styr styrelsearbetet. Ordföranden för koncernsammanslutningens styrelse ska se till att styrelsen har kännedom om aktieägarens vilja, koncerndirektiv och eventuella aktieägaravtal som binder bolaget.

4. Behandling och godkännande av koncerndirektivet

Enligt 14 § i kommunallagen godkänns koncerndirektivet av kommunfullmäktige.

Om sammanslutningens bolagsordning inte ålägger att koncerndirektivet ska iakttas, ska koncerndirektivet behandlas och godkännas på dottersammanslutningarnas bolagsstämma och i styrelsen eller i motsvarande förvaltningsorgan om bolagsformen är någon annan än aktiebolag.

5. Styrning och ledning av kommunkoncernen

Kommunfullmäktige sätter koncernmål i budgeten och i strategin. Målen styr kommunens företrädare i dottersammanslutningarnas organ.

Kommunstyrelsen, kommundirektören, förvaltningsdirektören och ekonomichefen svarar enligt 21 § i förvaltningsstadgan för styrningen av kommunkoncernen och ordnandet av koncernövervakningen.

Koncernledningen hör vid behov också andra tjänsteinnehavare som hör till kommunens ledning.

Med styrning av kommunkoncernen avses ägarstyrning och utfärdande av anvisningar som gäller övervakningen av dottersammanslutningarna.

Koncernledningen svarar för styrningen av kommunkoncernen. Kommunstyrelsens rätt att ge anvisningar gäller också företrädare som väljs av fullmäktige eller något annat organ. Koncernledningen svarar för ordnandet av koncernövervakningen och rapporteringen samt riskhanteringen. Målområden för koncernövervakningen är speciellt uppföljning, analys och rapportering av resultatet av koncernbolagens verksamhet och ekonomiska ställning.

Kommundirektören svarar för ledningen av kommunkoncernen.

6. Sammanslutningarnas styrelser sammansättning och förordnande

Enligt förvaltningsstadgan beslutar kommunstyrelsen om förordnande av kommunens företrädare till styrelser för dotterbolag, intressebolag och övriga sammanslutningar och vid behov till organ i övriga sammanslutningar.

Enligt 47 § i kommunallagen ska i sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas. I sammansättningen ska bolagets verksamhetsbehov och bolagets utvecklingsskede beaktas. Den som väljs till styrelseledamot ska ha för uppgiften förutsatt behörighet och möjlighet att använda tillräckligt med tid för att sköta uppgiften.

När kandidater till ledamöter i styrelsen utses och väljs ska lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) iakttas.

Mandattiden för styrelsens ledamöter är tidsbestämd: ledamöterna väljs i regel för ett år åt gången så att mandattiden börjar genast efter den bolagsstämma där ledamoten blev vald och upphör efter följande ordinarie bolagsstämma. Kommunstyrelsen tar inom ramen för bolagsordningen ställning till antalet ledamöter som ska väljas till styrelsen.

Ersättning till bolagsstyrelserna och dess ordförande betalas i tillämpliga delar enligt kommunens arvodesstadga. För bolag med en omsättning över 200 000 euro/år följs kommunstyrelsens mötesarvoden (gäller inte årsarvoden) och för bolag med en omsättning under 200 000 euro/år följs nämndernas mötesarvoden (gäller inte årsarvoden). Kommunstyrelsen kan därtill inför ordinarie bolagsstämma ge ytterligare direktiv t.ex. om eventuella årsarvoden för ordföranden.

Bolagsstyrelsen ska årligen i samband med godkännandet av bokslutet göra en självvärdering av hur framgångsrikt det egna arbetet har varit och fastställa utvecklingsobjekt för styrelsearbetet. I det sammanhanget ska styrelsen utvärdera resultaten av verkställande direktörens arbete. De centrala resultaten av utvärderingarna rapporteras till koncernförvaltningen (malax@malax.fi).

7. Sammanslutningarnas informationsskyldighet och ägarnas förhandsuppfattning

Dottersammanslutningar som hör till kommunkoncernen ska före det egna beslutsförfarandet utreda ägarnas förhandsuppfattning i ärenden som inverkar på dotterbolagets eller koncernens verksamhet eller ekonomiska ansvar. Kommunens företrädare i dotter- och intressebolagens samt samkommunernas organ ska redan i beredningsskedet informera koncernledningen om ett ärende som är betydande, till malax@malax.fi. Bolagens VD eller styrelseordförande (om VD saknas) ska i ett tidigt skede se till att koncernledningen får information om det beslut som är under bredning, så att alla de uppgifter som behövs för att bereda kommunens ställningstagande och beslutsförfarandet i fråga om det.

Om inte något annat har överenskommit separat mellan dottersammanslutningen och Malax kommun, tillämpas anvisningarna nedan.

Kommunens förhandsuppfattning hämtas hos kommunstyrelsen i följande ärenden som ska beslutas och som är betydande med tanke på affärsverksamheten:

- betydande utökning av affärsverksamheten
- försäljning av affärsverksamheten eller en betydande del av den eller av egendomsposter samt försäljning av dotterbolagets aktier
- bildande, nedläggning, fusionering eller försäljning av en dottersammanslutning
- investeringar som är betydande i förhållande till verksamheten eller godkännande av investeringsplanen
- anskaffning eller överlåtande av viktiga tillgångar eller rättigheter, inklusive aktieemissioner, anskaffning av egna aktier samt försäljning av aktier och fasta tillgångar
- ingående av annat betydande avtal
- företagsköp (affärsverksamhets- eller aktieaffär)
- ändring av bolagsordningen eller motsvarande, om inte ändringen är teknisk eller annars obetydlig
- betydande ändring av kapital- och ägarstrukturen
- betydande låntagning och beviljande av lån eller säkerhet eller annat motsvarande finansieringsarrangemang
- försättande i konkurs, likvidation eller företagssaneringsförfarande
- väsentlig ändring av verksamhetsidén
- ändring av verksamheten så att bolaget kan förlora sin ställning som anknuten enhet baserad på upphandlingslagstiftningen eller rättspraxis

- betydande personalpolitisk riktlinje som på ett mer omfattande sätt påverkar bolaget, t.ex. tillsättande av VD (då bolaget inte tidigare haft VD) eller anslutande/byte av kollektivavtal.
- avtal mellan bolaget och bolagets aktieägare eller mellan bolaget och dess styrelses ledamöter eller verkställande direktören, då avtalet gäller annan än sammanslutningens sedvanliga verksamhet eller då avtalet görs upp på exceptionella villkor

Kommunens förhandsuppfattning hämtas hos kommundirektören i följande ärenden:

- avskedande av dottersammanslutnings verkställande direktör eller motsvarande tjänsteinnehavare
- beslutande om verkställande direktörens eller motsvarande tjänsteinnehavares lön och andra anställningsvillkor och ändrande av dem samt fastställande av eller innehållsmässig ändring av pensionsförmåner, bortsett från allmänna löneförhöjningar inom branschen i enlighet med kollektivavtalet eller, om kollektivavtalets bestämmelser inte tillämpas på verkställande direktören, en allmän förhöjning på motsvarande nivå
- villkor och innehåll i avtalet för verkställande direktören
- annan händelse som på ett betydande sätt påverkar bolagets resultat och risk
- annat från bolagets synvinkel betydande ärende i förhållande till bolagets verksamhet samt affärsverksamhetens omfattning

Alla uppgifter som ska ges i syfte att ge en förhandsuppfattning lämnas alltid in till malax@malax.fi för beredning. Information och inhämtande av ägarens förhandsuppfattning är en formbunden administrativ åtgärd. Utgångspunkten är att inhämtandet av förhandsuppfattningen ska göras skriftligen. Om det råder oklarhet om huruvida ärendet förutsätter information eller utredande av förhandsuppfattning, ska en förfrågan göras hos kommundirektören.

7.1. Bolagets arbetsgivarorganisering och pensionssystem

Dottersammanslutningarna ska i tillämpliga delar följa kommunkoncernens personalpolitik vad gäller användning av personresurser, avlöning, personalförmåner och samarbetsförfarande. Vid eventuell anställning av personal ska dottersammanslutningen ta hänsyn till behoven av intern överföring av personal inom koncernen.

Bolagen förutsätter ansvarsfulla arbetsgivaråtgärder även av sina avtalspartner och deras underentreprenörer.

Pensionsförmånerna bestäms i sammanslutningarna enligt lagen om pension för arbetstagare.

7.2. Verkställande direktör

Val och avskedande av koncernsammanslutningens verkställande direktör bereds av bolagsstyrelsen i samarbete med koncernledningen. Val och avskedande av verkställande direktören förutsätter ett hörande av kommundirektören. Bolagsstyrelsen ska ingå ett skriftligt avtal med verkställande direktören, vilket ska gälla de centrala villkoren för uppdraget. Koncernsammanslutningarna ska i upprättandet av avtalet för verkställande direktören iakttä den mall för avtal för verkställande direktören som bifogas koncerndirektivet, med beaktande av särdragen i olika situationer.

Tilläggs pensioner som beviljas verkställande direktören samt bostads- bil- och andra förmåner av motsvarande värde är inte tillåtna. Det är inte heller tillåtet att tillämpa bonussystem eller aktiebaserade incitamentsystem för bolagets verkställande direktör eller övriga personal.

8. Måluppställning samt planering av ekonomin och koncernrapportering

8.1. Måluppställning

Kommunfullmäktige ställer upp strategiska mål för kommunkoncernen i samband med budgeten. Innan det sätts mål bör man, med beaktande av dottersammanslutningens affärsverksamhet, föra en behövlig dialog med dottersammanslutningens styrelseordförande/ verkställande direktör. Samtidigt sätts det upp mål för koncernsammanslutningarnas verksamhet och ekonomi. Strävan med dessa är att säkerställa att bolaget följer kommunens strategi, att aktieägarvärdet bibehålls eller utvecklas och att kommunkoncernens helhetsintresse uppnås. Då bolaget fattar strategiska beslut och sätter upp egna mål ska det säkerställa att bolagets mål överensstämmer med kommunens strategi och stöder för sin del uppnåendet av kommunkoncernens strategiska mål.

Koncernsammanslutningarna rapporterar till koncernledningen om hur deras verksamhet och ekonomi har utvecklats samt om anknytande risker och huruvida de uppställda målen har nåtts. För uppföljning och rapportering ska sammanslutningarna ha tillräckliga system för mätning av de ekonomiska och verksamhetsmässiga resultaten. Sammanslutningarna ska i ett så tidigt skede som möjligt rapportera till koncernledningen om deras verksamhet inte motsvarar den förmodade utvecklingen.

8.2. Planering av förvaltning och ekonomi

Ansvaren och skyldigheterna avseende kommunkoncernens ekonomi bör beaktas i kommunens budget och ekonomiplan. För detta ändamål och med tanke på ekonomiplanering ska dottersammanslutningarna årligen lämna in sina ekonomi- och finansieringsplaner samt investeringsprogram och även uppgifter om de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som gäller respektive sammanslutnings verksamhet. På samma sätt

som kommunen ska även dottersammanslutningarna utarbeta en ekonomiplan för minst tre år.

Av ekonomiplanen bör de mål som fullmäktige i sin budget har ställt upp för dottersammanslutningen framgå. Planeringsperioden för investeringsprogrammet ska omfatta minst tre år. Investeringsprogrammet bör följa tyngdpunkterna i Malax kommuns strategi.

Bolagsstyrelsen ansvarar för att förvaltningen planeras och ordnas så att den är lagenligt. Handlingar, så som bolagsstyrelsens protokoll och andra relevanta handlingar, arkiveras i enlighet med lag (vanligtvis minst 10 år). Inom Malax kommunkoncern är direktivet att protokoll arkiveras bolagets livslängd plus ytterligare 10 år.

8.3. Rapportering

Enligt koncerndirektivet ska dottersammanslutningarnas och andra koncernsammanslutningars styrelser eller motsvarande organ lämna koncernledningen sådana upplysningar som behövs för att bedöma kommunkoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet i enlighet med 116 § i kommunallagen.

Åtminstone följande ska rapporteras från dottersammanslutningarna:

- uppgifter som behövs för att göra upp koncernbalansräkningen
- budgetjämförelser
- uppgifter om investeringar
- uppgifter om låneupptagning
- bokslutsprognoser
- verksamhetsöversikter
- uppföljning av nyckeltal
- rapporter enligt skild överenskommelse.

Kommunen gör upp ett koncernbokslut för att klarlägga de tillgångar, skulder och ansvar kommunen har på basen av ägande eller avtal. Koncernen bör ha en enhetlig räkenskapsperiod, januari till december. Kontoplanerna bör vara så enhetliga som möjligt. Värdering av tillgångar och periodiseringar skall följa samma principer.

Uppgifter som berör bokslutet för dotterenheter vars ekonomi sköts utanför kommunkoncernen, bör tillställas ekonomikansliet i Malax årligen senast 15 februari. Inom kommunkoncernen levereras bokslut från ekonomienheten till bolagen senast 15 mars.

Dotterbolagets ledning är vid behov skyldig att delta i kommunstyrelsens möten och rapportera om bolagets ekonomi och situation.

Helägda dottersammanslutningar, vars ekonomi inte hanteras av kommunens ekonomienhet, ska i augusti rapportera om sin verksamhet och ekonomi för innevarande år per sista juni med den blankett som bifogas detta koncerndirektiv. Kommunstyrelsen ger

kommunfullmäktige upplysningar om koncernsammanslutningarnas verksamhet och ekonomi i samband med koncernbokslutet.

Dottersammanslutningarnas investeringar samt finansierings-, låne-, borgens- och säkerhetsärenden bereds i samarbete med koncernledningen. Koncernledningen kan även ge sammanslutningarna separata anvisningar om skötseln av ekonomin.

Sammanslutningarna ska själva konstatera vilka av de material som sänts till koncernledningen som innehåller affärshemligheter och därför är sekretessbelagda. Detta ska tydligt framgå av handlingarna.

8.4. Finansiering

Sammanslutningarnas verksamhet finansieras i regel med respektive sammanslutnings egen finansiering. Om en sammanslutning behöver tilläggsfinansiering bör man i första hand sträva efter att ordna den från finansiella institut på normala villkor och med sammanslutningens egna säkerheter. Eventuellt behov av borgensförbindelse från kommunen ska anhållas i god tid, eftersom beslutet fattas av kommunfullmäktige.

Kommunen bär ansvar för finansieringen i regel högst i förhållande till sin ägarandel; kommunen begränsar sitt ekonomiska ansvar till sin ägarandel och finansierar inte verksamheten för de övriga ägarna av sammanslutningen.

9. Samarbete och centraliserade koncernfunktioner

Dotter- och intressesammanslutningarna ska sträva efter att utnyttja yrkes- och specialkunnandet inom kommunkoncernens olika stödtjänster med beaktande av sektorns karaktär samt de krav som affärsverksamheten och lagstiftningen ställer.

Ordnandet av centraliserad samservice och utnyttjandet av stödtjänster avgörs som separata frågor från fall till fall (med beaktande av den gällande lagstiftningen).

Kommunens företrädare ska i de olika sammanslutningarnas organ sträva efter att handla så att respektive sammanslutnings verksamhet motsvarar kommunens mål och att kommunen och sammanslutningarna samarbetar i de fall då det är till fördel för hela koncernen.

10. Upphandlingar

Dottersammanslutningen ska i tillämpliga delar följa kommunens upphandlingsdirektiv.

Dottersammanslutningen ska också medverka till att anskaffningar, inköp av tjänster och utförandet av stödtjänster görs på ett så totalekonomiskt och fördelaktigt sätt som möjligt, utgående från kommunkoncernens intressen. Dottersammanslutningens vd eller styrelseordförande ansvarar för att upphandlingsdirektiven efterlevs och att gemensamma resurser och stödtjänster används på ett så totalekonomiskt och fördelaktigt sätt som möjligt.

I fråga om dotter- och intressesammanslutningar, vilka är offentliga upphandlande enheter, ska sammanslutningens styrelse ges Malax kommuns upphandlingsdirektiv till kännedom.

Sammanslutningarna ska sträva efter att ordna sin upphandling så att den kan genomföras på ett så ekonomiskt, högkvalitativt och systematiskt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden och med beaktande av miljöaspekter och sociala aspekter. Sammanslutningarna ska behandla deltagare i konkurrensutsättningar och andra leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara öppet (med beaktande av begränsningarna till följd av affärshemligheter och andra hemligheter) och med beaktande av proportionalitetskraven.

Dotter- eller intressesammanslutningarna kan i mån av möjlighet vid sina offentliga upphandlingar anlita TeeSe Botnia Oy Ab:s upphandlingstjänster och använda sig av de centraliserade upphandlingskontrakt vilka TeeSe Botnia Oy Ab separat har beslutat om.

Dotter- eller intressesammanslutningens styrelse ska dessutom övervaka att sammanslutningen följer de bestämmelser och anvisningar som utfärdats om bekämpning av grå ekonomi.

11. Mål beträffande samhällsansvaret samt mål för hållbar utveckling

Enligt kommunallagen ska kommunen främja sina invånares välfärd och hållbar utveckling; kommunallagen förutsätter att kommunen ordnar tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. Kommunen förutsätter att även koncernsammanslutningarna förbinder sig att främja hållbar utveckling så att det sker på ett ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Kommun är med i KETS-avtalet och rapporterar på koncernnivå.

Jämställdhet och likabehandling bland kommuninvånarna är en del av den grundläggande strukturen för social hållbarhet och därmed också en betydande del av kommunens livs- och attraktionskraft. Enligt jämställdhetslagen (lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män [609/1986]) och diskrimineringslagen (1325/2014) ska kommunen främja jämställdhet och likabehandling som myndighet, serviceleverantör, utbildningsanordnare och arbetsgivare. Vid sidan om städer och kommuner gäller skyldigheten även samkommuner och kommunägda bolag och affärsverk. Därmed ska koncernsammanslutningarna, förpliktade av de ovan nämnda lagarna, för egen del främja jämställdhet och likabehandling samt förebygga diskriminering planerligt och målinriktat.

12. Revision och rätt till upplysningar

Kommunstyrelsens utser en revisorskandidat till kommunens dottersammanslutningar med iakttagande av det som föreskrivs om revisor i 122 § i kommunallagen. För bostadsaktiebolag med ringa verksamhet kan bolagsstämman välja en verksamhetsgranskare

istället för revisor. Kommunen och dess dottersammanslutningar har i annat fall samma revisionsbolag.

Kommunen har som majoritetsägare inte rätt att få mera omfattande information än minoritetsägarna. Dessutom gäller rätten till upplysningar inte invånare eller enskilda förtroendevalda inom kommunen. Revisionsnämnden har i uppgift att utvärdera om de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige har satt upp har förverkligats i kommunkoncernen och om verksamheten har ordnats på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. I 124 § i kommunallagen föreskrivs om revisionsnämndens rätt till upplysningar.

13. Intern kontroll och riskhantering

Dottersammanslutningarna ska se till att bolaget har en fungerande ledning, regelbunden och kontinuerlig rapportering och som står i proportion till verksamhetens art och omfattning. Dottersammanslutningarna ska i tillämpliga delar följa enhetliga anvisningar inom kommunkoncernen för intern kontroll. Dottersammanslutningarna ska i tillämpliga delar följa enhetliga anvisningar inom kommunkoncernen för beredskap i störningssituationer och undantagsförhållanden.

Bolagsstyrelsen ansvarar för att se till att det har fastställts principer för riskhanteringen och att risker i anknytning till bolagets verksamhet identifieras, bedöms och följs upp. Med andra ord faller totalansvaret för bolagets riskhantering på styrelsen.

Betydande risker som är kända och som förmodligen kommer att realiseras bör rapporteras till koncernledningen omedelbart (malax@malax.fi).

Som en del av riskhanteringen ska bolagets ledning för egen del säkerställa att omsorgsplikten uppfylls (s.k. utredningsplikt); enligt 1 kap. 8 § i aktiebolagslagen har aktiebolagets ledning i uppgift att omsorgsfullt främja bolagets intressen.

14. Beredskap inför störningar och undantagsförhållanden

Dottersammanslutningarna är skyldiga att förbereda sig för att servicen så bra som möjligt kan tillhandahållas även i händelse av störningar i normala förhållanden eller under undantagsförhållanden.

Som en del av beredskapen ska dottersammanslutningarna göra upp en bedömning av hot och risker och hur dessa kan förebyggas och vid behov hanteras om de sker. Utgångspunkten är att verksamheten ska löpa så normalt som möjligt även i störningssituationer. I avtal som ingås behöver även beredskapsfrågor och upprätthållande av servicen i störningssituationer beaktas.

Beredskapsplanerna ska granskas årligen för att hållas uppdaterade.

Information ges till koncernledningen genast en störningssituation uppstår.

Bolagen ansvarar själva för kommunikation till invånare, samarbetsparter och andra myndigheter i störnings- och undantagsförhållanden. Kommunikationen bör även samordnas med kommunkoncernens kriskommunikation, då det är motiverat.

Dottersammanslutningarnas vd/styrelseordförande kan kallas att delta i kommunens krisberedskapsgrupp, om krisen är omfattande, berör både kommunen och bolagets verksamhet eller berör kommunkoncernen som helhet.

15. Kommunikation och information samt de förtroendevaldas rätt till upplysningar

Enligt kommunallagen ska kommunen informera invånarna om sin verksamhet. Informationsskyldigheten gäller hela kommunkoncernen. Dottersammanslutningen ska på eget initiativ informera om sina tjänster, sin verksamhet och sin ekonomi, genom att i tillämpliga delar följa kommunikationsplaner, -anvisningar eller direktiv som fastställs för kommunen.

Enligt kommunallagen har förtroendevalda rätt att av koncernledningen få upplysningar gällande dottersammanslutningens verksamhet, som koncernledningen innehar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelser. Den förtroendevalda får inte i sin tur överlåta åt en annan, upplysningar som denne fått tillgång till, eftersom uppgifterna enbart är avsedda för skötandet av uppdraget som förtroendevald.

Dottersammanslutningens vd eller styrelseordförande ansvarar för att sekretess-, informations- och kommunikationsskyldigheterna förverkligas och att förtroendevaldas rätt att få upplysningar tryggas. Det ska framgå av handlingarna om de är sekretessbelagda.

Sammanslutningarna informerar sina kunder och intressentgrupper själva om sina angelägenheter. I händelse av sådana kriser och störningar som berör invånarna i stor utsträckning ska sammanslutningen omedelbart ta kontakt med Malax kommuns kommunikationsansvarig för att information också kan delas på kommunens kanaler. Vid rykteskriser bör koncernledningen kontaktas så snabbt som möjligt, eftersom mediernas intresse i sådana fall ofta också riktar sig till koncernens ägare.

Kommunens kommunikation och marknadsföring kan stödja sammanslutningens kommunikation och mål beträffande sådant som för innehållens del lämpar sig för kommunens kommunikationskanaler och ifall det gäller en viktig och aktuell fråga som berör invånarna i stor utsträckning. Vad gäller gemensamma teman och målsättningar kan det ordnas gemensamma kampanjer eller satsas på gemensam kommunikation.

Koncernsammanslutningarna ska se till att de uppfyller förutsättningarna i lagstiftningen, såsom dem i kommunallagen och tillgänglighetslagen.

16. Sammanfattning

Här följer en checklista/sammanfattning av centrala direktiv som framkommit ovan:

- Företrädare för Malax kommun i olika dotter- och intressesammanslutningar och samkommuner ska se till att ärenden som är betydande från kommunkoncernens synpunkt ges koncernledningen för kännedom (malax@malax.fi).
- Står koncerndirektivet i strid med lagstiftning, bolagsordning eller aktieägaravtal ska sammanslutningens ledning skriftligen meddela Malax kommuns koncernförvaltnings ägarstyrning om motstridigheten.
- Dottersammanslutningarna, och i tillämpliga delar även andra koncernsammanslutningar, binds förutom av koncerndirektivet även av god förvaltningssed och ledning.
- Koncerndirektivet ska behandlas och godkännas på dottersammanslutningarnas bolagsstämma och i styrelsen (om det inte redan i bolagsordningen slås fast att det följs).
- Styrelsen ska årligen i samband med godkännandet av bokslutet göra en självvärdering av hur framgångsrikt det egna arbetet har varit och fastställa utvecklingsobjekt för styrelsearbetet. I det sammanhanget ska styrelsen utvärdera resultaten av verkställande direktörens arbete. De centrala resultaten av utvärderingarna rapporteras till koncernförvaltningen (malax@malax.fi).
- Dottersammanslutningar ska i ärenden som inverkar på dotterbolagets eller koncernens verksamhet eller ekonomiska ansvar utreda ägarens syn på saken. Förfrågan riktas till malax@malax.fi. Se närmare kap. 7.
- Val och avskedande av koncernsammanslutningens verkställande direktör bereds av bolagsstyrelsen i samarbete med koncernledningen. Bolagsstyrelsen ingår skriftligt direktörsavtal med vd:n.
- Uppgifter som berör bokslutet för dotterenheter vars ekonomi sköts utanför kommunkoncernen, bör tillställas ekonomikansliet i Malax årligen senast den 15 februari. Inom kommunkoncernen levereras bokslut från ekonomienheten till bolagen senast den 15 mars.
- Dottersammanslutningen ska i tillämpliga delar följa kommunens upphandlingsdirektiv.
- Totalansvaret för bolagets riskhantering ligger på bolagsstyrelsen.
- Betydande risker som är kända och som förmodligen kommer att realiseras bör rapporteras till koncernledningen omedelbart (malax@malax.fi).
- Bolagen ska ha en beredskapsplan, som granskas årligen.
- Information ges till koncernledningen genast en störningssituation uppstår.
- Dottersammanslutningens vd eller styrelseordförande ansvarar för att sekretess-, informations- och kommunikationsskyldigheterna förverkligas.

- Sammanslutningarna informerar sina kunder och intressentgrupper själva om sina angelägenheter.
- Vid situationer som kan vara av medialt intresse bör koncernledningen kontaktas så snabbt som möjligt, eftersom mediernas intresse i sådana fall ofta också riktar sig till koncernens ägare.

Bilagor

- Mall för styrelsens arbetsordning
- Rapporteringsblankett för juni-rapporteringen
- Mall för direktörsavtal